

Instroom jeugdzorg verlagen

Het aantal kinderen en jongeren dat gebruik maakt van jeugdzorg en de daarmee gepaard gaande maatschappelijke kosten zijn in de afgelopen jaren flink gestegen. Naast het verbeteren van de jeugdzorg zelf is het voorkomen van nieuwe instroom en het versnellen van de uitstroom een logische gedachte. Sporten en bewegen maakt fysiek en mentaal gezond en sociaal weerbaar. Door het creëren van een fijne plek waar, naast het gezin, informele steun en aandacht is, wordt het effect van samen sporten en bewegen nog veel groter. De wachttijd voor jeugdzorg is bijna een jaar, en meer dan de helft van de jongeren is niet tevreden over de eigen mentale gezondheid¹. Sport en bewegen is onderdeel van de oplossing. Immers kan sport en bewegen symptomen van angst en depressie verlagen en mogelijk voorkomen in de toekomst^{2,3}. Dit vraagt om een betere, intensievere en structurele betrokkenheid van de sport- en beweegsector bij de wijkgerichte uitvoering van jeugdzorgbeleid.

In Groeipijn, het advies van deskundigen over de hervormingsagenda jeugd, wordt meerdere malen gewezen op het belang van preventie. Ook wordt geconstateerd dat nog niet optimaal gebruik wordt gemaakt van informele steunstructuren. Sport- en beweegaanbieders kunnen die bieden maar moeten hier dan wel bij betrokken worden en in gefaciliteerd worden. Samen sporten en bewegen draagt bij aan het welbevinden van kinderen en jongeren. Hier is veel bewijs voor^{4,5}. Tegelijkertijd zijn juist kinderen en jongeren in kwetsbare posities gemiddeld minder actief bij een sport- of beweegaanbieder⁶. Er zijn veel plekken in Nederland waar sport en bewegen al effectief wordt ingezet voor een positieve ontwikkeling van kinderen en jongeren^{7,8}. Er is echter nog veel ruimte voor structurele verbetering. Partijen roepen de staatssecretaris dan ook op om:

- De waarde van samen sporten en bewegen explicieter te benoemen als een belangrijk element in het voorkomen van instroom in de jeugdzorg en dit sterker uit te dragen;
- Deze waarde in te zetten om jongeren op wachtlijsten voor jeugdzorg alvast een de slag te laten gaan met sporten en bewegen. Sporten maakt jongeren namelijk krachtiger, mentaal sterker en daarmee hebben zij minder behoefte aan hulp;

¹ <https://www.rivm.nl/gezondheidsmonitors/jongvolwassenen/2024>

² I Doré, JL O'Loughlin, G Beauchamp, M Martineau (2016). *Volume and social context of physical activity in association with mental health, anxiety and depression among youth*. Preventive Medicine 91:344-350.

³ M Pascoe, AP Bailey, M Craike (2020). *Physical activity and exercise in youth mental health promotion: a scoping review*. BMJ Open Sport & Exercise Medicine 6:e000677

⁴ <https://www.allesoversport.nl/thema/gezonde-leefstijl/effecten-van-bewegen-voor-kinderen-en-jongeren/#:~:text=Spelenderwijs%20bewegen%20en%20>

⁵ <https://www.nji.nl/pedagogische-basis/jeugd-en-sportbeleid>

⁶ 20210422_Kenniscentrum-Sport-en-Bewegen_Infographic_Sport-en-beweeggedrag-van-jongeren-naar-sociaaleconomisch-milieu_Digitaal.pdf

⁷ Over AJB - Alleen jij bepaalt wie je bent

⁸ <https://www.bokshetvoorelkaar.nl/>

- Ervoor te zorgen dat in alle gemeenten de sport- en beweegsector (o.a. sportverenigingen, maatschappelijke sportstichtingen, sportondernemers en buurtsportcoaches) intensiever wordt betrokken bij de ontwikkeling en uitvoering van lokaal jeugdbeleid, onder meer in wijkteams;
- Een betere koppeling te stimuleren tussen lokale leefstijlpreventie-aanpakken (o.a. JOGG, kansrijke start en opgroeien in een kansrijke omgeving) en het jeugdzorgbeleid;
- De sport- en beweegsector te versterken door professionals en vrijwilligers structureel op te leiden zodat zij hun preventieve en pedagogische rol op dit punt optimaal kunnen invullen;
- Succesvolle voorbeelden zoals 'out of the box'⁸ op te schalen naar meer gemeenten.

Samen sporten en bewegen kan een cruciaal element zijn in het versterken van veerkracht, weerbaarheid en gezondheid van kinderen en jongeren. Waarmee uiteindelijk instroom in de jeugdzorg kan worden beperkt. En jeugdhulp kan er dan zijn voor kinderen en jongeren die dat echt nodig hebben.

Dit gaat echter niet vanzelf. Omarm deze gouden kans.

Suggesties Kamervragen:

- De staatssecretaris heeft een duidelijke ambitie om de instroom in de jeugdzorg te verlagen. Is de staatssecretaris op de hoogte van de positieve effecten van sporten en bewegen op de veerkracht, weerbaarheid en mentale gezondheid van jongeren?
- Wat gaat hij binnen de (jeugd)zorg doen om de verbinding te maken met de sport- en beweegsector als oplossing?

Met vriendelijke groet,

Maatschappelijke Organisaties in de Sport (MOS)

NOC*NSF

De Beweegalliantie

Platform Ondernemende Sportaanbieders (POS)